

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для обласної олімпіади з української мови і літератури
Українська література
9 клас

I. Напишіть твір на одну з тем:

1. Краса українських традицій у творах І. Котляревського.
2. Як хто посіє в юності, так пожне в старості (Г. Сковорода).
3. Добро починається з людського доброго серця (М. Сингаївський).

12 балів

II. Дайте відповіді на запитання, дотримуючись чіткості й лаконічності у висловлюваннях.

1. Назвіть сатирично-гумористичні твори Г.Квітки-Основ'яненка (не менше трьох). («Конотопська відьма», «Підбрехач», «От тобі й скарб» «Салдацький патрет», «Пархімове снідання», «Мертвецький великдень»)
2. Кого вважають «батьком нової української прози»? (Г.Квітку– Основ'яненка)
3. Що таке трактат? (Наукова праця, у якій розглянуто якесь конкретне питання чи проблему).
4. Як називав Г. Сковорода байку? «мудрою іграшкою, яка приховує в собі внутрішню силу».
5. Хто автор твору «Їхав козак за Дунай»? (Семен Климовський).
- 6 Назвіть перекладачів Біблії (не менше трьох). (П. Куліш, І.Нечуй-Левицький, І. Огієнко.).
- 7 Хто і про кого писав:

*Будеш, батьку, панувати,
 Поки живуть люди,
 Поки сонце з неба сяє,
 Тебе не забудуть!*

(Т. Шевченко про І. Котляревського).

- 8.Кого з богів посилає Зевс у Карфаген, аби нагадати Енею про його місію? (Меркурія)
- 9.Яка пісня у творі І. Котляревського «Наталка Полтавка» є переробкою відомого вірша Григорія Сковороди? Хто її співає? («Всякому городу нрав і права...». Возний).
- 10.Назвіть різновиди курйозних віршів.(вірш–рак, акровірш, вірш-лабіринт)

10 балів

Українська мова

I. Запишіть речення, розставте розділові знаки. Зробіть повний синтаксичний розбір (підкресліть члени речення, надпишіть над кожним словом частини мови, дайте характеристику всій конструкції, зробіть морфологічний розбір усіх підкреслених слів).

У дитячі любі роки, коли так душа бажала надзвичайного, дивного, я любила вік лицарства.

┌───┐
 ↓
 [...(коли...),]

Речення розповідне, неокличне, складне сполучникове, складнопідрядне, з підрядним означальним, з'єднаним із головним сполучниковим словом коли; ставиться кома.

1. У дитячі любі роки я любила вік лицарства – головне, двоскладне, поширене, повне, неускладнене.
2. ...коли так душа бажала надзвичайного, дивного
 Дитячі – узгоджене означення, виражене відносним прикметником, множина, 3.в.

Лицарства – означення, неузгоджене, виражене іменником – загальна назва, назва неістоти; іменник середнього роду, II відміни, твердої групи, у родовому відмінку однини.

Бажала – простий дієслівний присудок, виражений дієсловом, недоконаного виду, неперехідним, дійсного способу, II дієв., минулого часу, жіночого роду, однина.

Надзвичайного – непрямий додаток, виражений прикметником, якісним, твердої групи, у родовому відмінку однини.

15 балів

II. Визначте, який вид підрядного відповідає кожному фрагментові складного речення.

Вид підрядного речення

- 1 з'ясувальне
- 2 означальне
- 3 допустове
- 4 наслідкове
- 5 місця
- 6 міри і ступеня

1-Д; 2-А; 3-Г; 4-В; 5-Б;

Фрагмент речення

- А *Це був такий день, що...*
- Б *Там, де..., листя було прозоре*
- В *Погода стояла сонячна, так що ...*
- Г *Упав додолю перший лист, хоча...*
- Д *Здавалося хлопцеві, що...*

5 балів

III. Установіть відповідність (розділові знаки пропущено).

Значення вставного слова

- 1 упевненість
  - 2 джерело інформації
  - 3 активізація уваги
  - 4 емоційна оцінка
  - 5 зв'язок думок
  - 6 невпевненість
- 1-Д; 2-А; 3-Г; 4-В; 5-Б.

Приклад

- А *І найвища по-моєму краса – це краса вірності.*
- Б *А був до речі хмарний день.*
- В *Компас мій як на зло зіпсувався.*
- Г *А завтра у мене знаєш важливі справи в місті*
- Д *Справді добре сміється той, хто сміється останній*

5 балів

IV. До поданих іменників доберіть прикметники. Утворіть словосполучення.

Аташе, путь, авеню, ступінь, вуаль, Капрі, гінді, салямі, боржомі, шампунь, собака, поні, портъє. дріб, маестро, букле.

Аташе (ч.р), путь (ж.р), авеню(ж.р.), ступінь(ч.р.), вуаль (ж.р), Капрі (ч.р), гінді(ж.р), салямі (ж.р.), боржомі (ж.р.), шампунь (ч.р.), собака (ч.р.), поні.(ч.р.), портъє (ч.р.). дріб (ч.р), маестро (ч.р.), букле (с.р).

8 балів

Усього – 55 балів

На виконання завдань відводиться чотири години